

GIẢI PHÁP NÂNG CAO TƯ DUY PHẢN BIỆN KHOA HỌC CHO GIẢNG VIÊN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỂ DỤC THỂ THAO

Nguyễn Tiến Sơn*
Chu Thị Huyền**
Trần Huỳnh Anh Thư***

Tóm tắt:

Bằng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy chúng tôi đã lựa chọn được 04 giải pháp nâng cao tư duy phản biện khoa học cho giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học thể dục thể thao (TĐTT) trong giai đoạn tới.

Từ khóa: Giải pháp, tư duy phản biện khoa học, giảng viên, lý luận chính trị, Trường Đại học TĐTT Bắc Ninh.

Solutions to improve scientific critical thinking for lecturers of political theory in sports and physical training universities

Summary:

Through regular scientific research methods, we have selected 04 solutions to enhance scientific critical thinking for lecturers of political theory in sports and physical training universities in the coming period.

Keywords: Solutions, scientific critical thinking, lecturers, political theory, Bac Ninh Sports University.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Đối với giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học TĐTT, hoạt động tư duy, phương pháp tư duy, nhất là tư duy phản biện khoa học về những vấn đề có liên quan đến chương trình, nội dung, hình thức, phương pháp dạy và học của sinh viên - là những thao tác, kỹ năng cần thiết trong quá trình giảng dạy, nghiên cứu khoa học.

Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực TĐTT đang đứng trước những khó khăn, thách thức, những mâu thuẫn, đòi hỏi giảng viên lý luận chính trị và cán bộ quản lý giáo dục phải nhận diện, đánh giá, phản biện hợp lý và có lời giải đáp đúng, khoa học. Vấn đề đặt ra đối với các trường đại học TĐTT là cần quan tâm hơn nữa việc đổi mới toàn diện, đồng bộ công tác giáo dục, đào tạo; bồi dưỡng, nâng cao năng lực và phẩm chất của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị. Vì vậy, các tác giả đã tiến hành nghiên cứu đề xuất những giải pháp nâng cao tư duy phản biện khoa học của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học TĐTT trong thời gian tới.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Trong quá trình nghiên cứu chúng tôi sử dụng các phương pháp nghiên cứu: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; phương pháp điều tra bằng phiếu phỏng vấn; phương pháp logic - lịch sử; phương pháp chuyên gia và phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Những căn cứ và nguyên tắc đề xuất giải pháp

Đề lựa chọn được các giải pháp, chúng tôi dựa trên căn cứ: Một là, các quan điểm của Đảng, chính sách của Nhà nước về công tác giáo dục đại học và chiến lược phát triển con người toàn diện trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hai là, căn cứ vào thực trạng tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học TĐTT hiện nay.

Các giải pháp được lựa chọn nâng cao tư duy phản biện khoa học cho giảng viên cần đảm bảo các nguyên tắc: Đảm bảo tính Đảng; đảm bảo tính khoa học và đảm bảo tính thống nhất.

*TS, Trường Đại học TĐTT Bắc Ninh

**ThS, Trường Đại học TĐTT Bắc Ninh

***ThS, Trường Cao đẳng cảnh sát nhân dân 2

2. Lựa chọn và xây dựng nội dung các giải pháp

Qua tham khảo tài liệu kết hợp với điều tra phỏng vấn 20 giảng viên đang giảng dạy tại các trường đại học TDDT, chúng tôi đã lựa chọn được 4 giải pháp có số phiếu tán thành ở mức rất cần thiết bao gồm: Giải pháp nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể trong xây dựng, bổ sung, hoàn thiện chương trình môn học, kế hoạch tập huấn, bồi dưỡng cho giảng viên lý luận chính trị hằng năm; Giải pháp tạo môi trường làm việc thân thiện, tạo điều kiện nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị; Giải pháp tạo điều kiện cho giảng viên lý luận chính trị tham gia xây dựng các quy chế, quy định về đổi mới giáo dục chính trị, sinh hoạt học thuật, chuyên môn và nâng cao tư duy phản biện khoa học và Giải pháp nâng cao nhận thức, trách nhiệm, phát huy tính tích cực, chủ động trong tự học, tự rèn luyện, trau dồi kỹ năng, nhằm nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị.

Tiếp đến, chúng tôi tiến hành xây dựng nội dung các giải pháp theo cấu trúc: Mục đích, nội dung, cách thức thực hiện và đơn vị phối hợp trong quá trình áp dụng giải pháp.

Giải pháp 1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể trong xây dựng, bổ sung, hoàn thiện chương trình môn học, kế hoạch tập huấn, bồi dưỡng cho giảng viên lý luận chính trị hằng năm

Mục đích: Giúp giảng viên lý luận chính trị tự tin hơn trong tổ chức quá trình giáo dục, tạo động lực nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận ở các trường đại học TDDT hiện nay.

Nội dung và cách thức thực hiện:

Để thực hiện được giải pháp này, các chủ thể cần nhận thức đúng bản chất của việc tập huấn, bồi dưỡng kiến thức khoa học là giúp giảng viên lý luận chính trị làm tốt hơn nữa quá trình đào tạo cử nhân TDDT của nhà trường.

Về phía lãnh đạo các trường đại học TDDT cần có chủ trương, biện pháp chỉ đạo việc tập huấn, bồi dưỡng kiến thức khoa học cho giảng viên lý luận chính trị, xem đây là một giải pháp quan trọng, tạo động lực đam mê sáng tạo trong giảng dạy, nghiên cứu khoa học nhằm nâng cao

tư duy phản biện khoa học, giúp họ gần gũi, thân thiện hơn với sinh viên. Bồi dưỡng nhận thức về công nghệ thông tin, công nghệ giáo dục cho giảng viên lý luận chính trị để họ nắm bắt, luận giải kịp thời các thành tựu của khoa học, công nghệ và khoa học giáo dục phù hợp với sự phát triển mới; thường xuyên thông tin cho đội ngũ giảng viên lý luận chính trị những thành quả nghiên cứu, những phát hiện mới có ảnh hưởng tích cực đến công tác giảng dạy các môn lý luận chính trị thông qua việc cử giảng viên lý luận chính trị đi tham dự các lớp tập huấn, bồi dưỡng, hội thảo khoa học do Bộ Giáo dục - Đào tạo hoặc các cơ sở trong và ngoài nước tổ chức.

Về phía lãnh đạo các khoa, cần tổ chức các buổi tập huấn tại khoa, bộ môn để hướng dẫn giảng viên lý luận chính trị phương pháp phân tích, xem xét, khai thác nội dung liên quan đến các môn lý luận chính trị hoặc tổ chức tọa đàm, sinh hoạt học thuật, hội thảo khoa học giúp họ tranh luận dân chủ, công khai, đưa ra những luận chứng, luận cứ, thuyết phục các cơ quan quản lý, lãnh đạo nhà trường xây dựng cơ chế, chính sách phù hợp với mỗi nhóm giảng viên lý luận chính trị nhằm nâng cao tư duy phản biện khoa học của họ.

Đơn vị phối hợp:

Đảng ủy, Ban Giám hiệu để ra chủ trương, biện pháp. Phòng Hành chính - Tổng hợp, Phòng Đào tạo, Quản lý khoa học và Hợp tác quốc tế tiến hành kiểm tra, giám sát. Khoa Kiến thức cơ bản triển khai thực hiện.

Giải pháp 2. Tạo môi trường làm việc thân thiện, tạo điều kiện nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị

Mục đích: Giúp giảng viên lý luận chính trị yên tâm làm tốt nhiệm vụ giảng dạy và phấn đấu nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực tư duy phản biện khoa học.

Nội dung và cách thức thực hiện:

Để thực hiện điều này cần chú trọng những nội dung và cách thức thực hiện sau:

- Lãnh đạo nhà trường, khoa, bộ môn từng bước xây dựng môi trường phản biện khoa học, ở đó giảng viên lý luận chính trị được cung cấp thông tin, kiến thức mới về khoa học và công nghệ, nâng cao trình độ lý luận, dám phê phán, từ bỏ những nhận thức cũ về phương pháp giảng dạy lý luận chính trị.

- Khuyến khích sự suy nghĩ, tìm tòi, sáng tạo, tôn trọng những ý kiến cá nhân, uốn nắn những nhận thức lệch lạc, mất cảnh giác trong tiếp thu, tuyên truyền thông tin phản diện, góp phần nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị hiện nay, nhất là với giảng viên lý luận trẻ cần tạo điều kiện, động lực để họ mạnh dạn trình bày những suy nghĩ, ý kiến riêng của mình. Trong tranh luận, không nên quy chụp vội vàng, “độc quyền chân lý”, áp đặt tư duy, quy kết tùy tiện, nên khuyến khích và thực hiện phản biện khoa học một cách dân chủ, công khai rộng rãi. Nếu thiếu môi trường làm việc dân chủ, giảng viên lý luận chính trị sẽ không dám phản biện, e ngại, rụt rè, sợ bị quy kết, bị đánh giá thấp kém, bài giảng dừng lại ở minh họa, ít dám khám phá, tìm tòi, sáng tạo.

- Gắn việc xây dựng môi trường chính trị tư tưởng tốt với đấu tranh phê bình những tư tưởng, quan điểm sai trái, những biểu hiện của tư tưởng duy tâm, tôn giáo, tư duy kinh nghiệm, giáo điều, áp đặt. Cần thực hiện tốt "Quy định về dân chủ trong nghiên cứu lý luận chính trị trong các cơ quan Đảng, Nhà nước" trong Quyết định số 285-QĐ/TW ngày 25/4/2015 của Bộ Chính trị Khóa XI.

- Bổ sung, hoàn thiện quy chế, quy định làm việc, sinh hoạt nhất là ở khoa, bộ môn lý luận chính trị sao cho chặt chẽ, phù hợp với tình hình thực tế, đảm bảo tính khoa học, đúng nguyên tắc, những chuẩn mực đạo đức, pháp luật. Tôn trọng nguyên tắc, quy tắc và chuẩn mực văn hóa công sở, để đưa sinh hoạt của khoa, bộ môn, nhà trường vào nề nếp, chính quy. Chú trọng tạo môi trường học thuật thuận lợi để giảng viên lý luận chính trị nâng cao trình độ tay nghề, tự tin hơn trong công việc, tạo điều kiện nâng cao tư duy phản biện khoa học.

Đơn vị phối hợp:

Đảng ủy, Ban Giám hiệu đề ra chủ trương, biện pháp. Các đơn vị trong nhà trường và Khoa Kiến thức cơ bản phối hợp, triển khai thực hiện.

Giải pháp 3. Tạo điều kiện cho giảng viên lý luận chính trị tham gia xây dựng các quy chế, quy định về đổi mới giáo dục chính trị; sinh hoạt học thuật, chuyên môn và nâng cao tư duy phản biện khoa học

Mục đích: Tạo môi trường sinh hoạt học

thuật, phản biện khoa học tích cực, sáng tạo, xóa bỏ những yếu tố tiêu cực, áp đặt, làm cho giảng viên lý luận chính trị ngại phản biện, thụ động.

Nội dung và cách thức thực hiện:

Đối với nhà trường: Cần tạo điều kiện cho giảng viên lý luận chính trị tham gia bổ sung, hoàn thiện quy chế, quy định về giảng dạy, nghiên cứu khoa học các môn lý luận chính trị, gắn với các môn khoa học TĐTT, để họ có thể độc lập nghiên cứu, hoặc hợp tác nghiên cứu những đề tài cấp bộ, ngành, có thời gian và nguồn kinh phí cần thiết. Có quy chế, thi đua khen thưởng, khuyến khích, động viên kịp thời các tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến đã nỗ lực vươn lên trong học tập, giảng dạy, nghiên cứu khoa học. Khuyến khích giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học TĐTT tham gia nghiên cứu khoa học.

Đối với khoa, bộ môn: Cần lấy ý kiến hay đóng góp ý kiến phản hồi từ các giảng viên lý luận chính trị, đặc biệt là giảng viên chính về những quy định trong đổi mới giáo dục chính trị, sinh hoạt chuyên môn, nhằm thúc đẩy tư duy phản biện khoa học của họ nâng cao. Tạo điều kiện cho giảng viên lý luận chính trị được tham gia các hoạt động dự giờ, rút kinh nghiệm thông qua bộ môn, khoa, giảng bài trên lớp, nghiệm thu đề tài, giáo trình, tài liệu dạy học, để nâng cao tay nghề.

Đối với đội ngũ giảng viên lý luận chính trị: Cần được tham gia xây dựng chương trình, nội dung, hình thức, phương pháp bồi dưỡng, đổi mới giáo dục chính trị sát với yêu cầu đào tạo, phù hợp với điều kiện của nhà trường. Qua đó, đánh giá, phản biện một cách khách quan, khoa học về các nội dung lý luận chính trị mà chương trình môn học đã xác định.

Đơn vị phối hợp:

Đảng ủy, Ban Giám hiệu ra đề chủ trương, biện pháp. Các đơn vị trong nhà trường và Khoa Kiến thức cơ bản phối hợp, triển khai thực hiện.

Giải pháp 4. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm, phát huy tính tích cực, chủ động trong tự học, tự rèn luyện, trau dồi kỹ năng, nhằm nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị

Mục đích: Giúp giảng viên lý luận chính trị nhận thức rõ hơn vị trí, vai trò của tư duy phản

biện khoa học. Nhờ được học tập, tích lũy, rèn luyện thường xuyên và tranh luận phản biện sẽ đem lại tinh thần xây dựng, ý chí phấn đấu vươn lên cho họ.

Nội dung và cách thức thực hiện:

Để thực hiện điều này cần chú trọng những nội dung và cách thức thực hiện như sau:

Giảng viên lý luận chính trị cần xây dựng kế hoạch tự học, tự nghiên cứu phù hợp và nghiêm túc thực hiện kế hoạch đã đề ra. Việc xác định mục đích, lựa chọn hình thức tự học, tự nghiên cứu, tự rèn luyện tư duy phản biện khoa học đúng đắn vừa là giải pháp, vừa là yêu cầu khách quan. Có như vậy, giảng viên lý luận chính trị mới rèn luyện được kỹ năng tự học, tự nghiên cứu, tự rèn luyện tư duy phản biện khoa học, biết phát hiện và giải quyết các vấn đề nảy sinh, tập trung thực hiện kế hoạch và linh hoạt hơn trong thực hiện các kế hoạch đó.

Giảng viên lý luận chính trị cần xác định và xây dựng cho mình thái độ, động cơ giảng dạy, nghiên cứu khoa học đúng đắn. Thái độ, động cơ biểu hiện ở ý thức về các nhu cầu, lợi ích, chuẩn mực và mục đích xã hội, ở thái độ đối với quá trình nhận thức, với nội dung của vấn đề được học tập, rèn luyện; ở sự hứng thú với các môn lý luận khoa học, muốn đem lý luận vận dụng vào giảng dạy. Đồng thời, các mảng kiến thức, kỹ xảo, kỹ năng cần chiếm lĩnh, thúc đẩy hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học của giảng viên lý luận chính trị đạt đến tư duy phản biện khoa học và phát triển, hoàn thiện phẩm chất nhân cách, đáp ứng mục tiêu, yêu cầu nâng cao chất lượng, hiệu quả giảng dạy lý luận chính trị cho sinh viên TĐTT hiện nay.

Cần khắc phục quan niệm không đúng khi cho rằng, tự học, tự nghiên cứu, tự rèn luyện là việc riêng của mỗi cá nhân, ai muốn “tăng lương, được đề bạt, bổ nhiệm chức vụ, cần có danh hiệu thì phải tự học”. Trong quá trình thực hiện kế hoạch tự học, tự rèn luyện của giảng viên lý luận chính trị, cần có sự theo dõi, kiểm tra, giám sát của lãnh đạo nhà trường và khoa, bộ môn. Trên cơ sở kế hoạch của giảng viên lý luận chính trị, lãnh đạo nhà trường, khoa và bộ môn cần tạo điều kiện thuận lợi, động viên, khuyến khích họ nâng cao tư duy phản biện khoa học.

Kết quả đánh giá từ nhiều nguồn khác nhau,

thông báo cho giảng viên lý luận chính trị biết để họ tự điều chỉnh thái độ, hành vi cho phù hợp với thực tiễn, chỉnh lại tay nghề. Đánh giá, phản biện bài giảng cần có tư duy phản biện khoa học, vì nó yêu cầu lập luận có tính hệ thống, lôgic, thuyết phục, tạo sự hứng thú trong học tập cho sinh viên TĐTT, giúp họ tự nhìn lại mình để kịp thời bổ sung những điểm còn yếu, còn thiếu, không ngừng nâng cao sự hiểu biết, trau dồi vốn sống, tích lũy kinh nghiệm, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ.

Tích cực rèn luyện bản lĩnh chính trị, năng lực tư duy độc lập, sáng tạo, tích lũy tri thức khoa học, đặc biệt là tri thức khoa học và công nghệ. Tạo khả năng tiếp cận những vấn đề mới, góp phần nâng cao tư duy phản biện khoa học cho đội ngũ giảng viên lý luận chính trị. Nếu thông tin kịp thời, chính xác sẽ làm tăng giá trị tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị; ngược lại, nếu thông tin chậm, chưa kịp thời thì tư duy phản biện khoa học sẽ mất đi giá trị của nó.

Đơn vị phối hợp:

Đảng ủy, Ban Giám hiệu, Phòng Hành chính - Tổng hợp, Phòng Đào tạo, Quản lý khoa học và Hợp tác quốc tế tiến hành kiểm tra, giám sát. Khoa Kiến thức cơ bản triển khai thực hiện.

3. Kiểm định tính khả thi của các giải pháp

Sau khi đã lựa chọn và xây dựng nội dung 04 giải pháp nâng cao tư duy phản biện khoa học cho giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học TĐTT trong giai đoạn tới, chúng tôi tiến hành phỏng vấn 5 chuyên gia để đánh giá tính khả thi của các giải pháp. Chúng tôi quy ước chỉ lựa chọn những giải pháp có tỷ trọng trả lời từ 70% trở lên ở mức Khả thi. Kết quả được thể hiện ở bảng 1.

Qua bảng 1 cho thấy:

Cả 04 giải pháp được lựa chọn đều được các chuyên gia đánh giá là có tính khả thi và đều đạt trên 70% ý kiến trả lời. Nội dung các giải pháp đã được các chuyên gia đánh giá có tính khả thi rất cao khi áp dụng vào thực tiễn.

Quá trình xây dựng nội dung các giải pháp được tiến hành trong khuôn khổ đảm bảo tính khoa học của tiến trình đổi mới, phù hợp với thực tiễn khách quan trong giáo dục đại học, phù hợp với điều kiện cơ sở vật chất và trình độ chuyên môn của giảng viên.

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn chuyên gia về tính khả thi của các giải pháp nâng cao tư duy phản biện khoa học cho giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học TDTT trong giai đoạn tới (n = 5)

TT	Nội dung phỏng vấn	Phương án trả lời			
		Khả thi		Không khả thi	
		m _i	Tỷ lệ %	m _i	Tỷ lệ %
1	Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể trong xây dựng, bổ sung, hoàn thiện chương trình môn học, kế hoạch tập huấn, bồi dưỡng cho giảng viên lý luận chính trị hằng năm	5	100	0	0
2	Tạo môi trường làm việc thân thiện, tạo điều kiện nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị	4	80.00	1	20.00
3	Tạo điều kiện cho giảng viên lý luận chính trị tham gia xây dựng các quy chế, quy định về đổi mới giáo dục chính trị; sinh hoạt học thuật, chuyên môn và nâng cao tư duy phản biện khoa học	4	80.00	1	20.00
4	Nâng cao nhận thức, trách nhiệm, phát huy tính tích cực, chủ động trong tự học, tự rèn luyện, trau dồi kỹ năng, nhằm nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị	5	100	0	0

Song các chuyên gia cũng khuyến cáo để có thể khẳng định được tính ưu việt của các giải pháp phải kiểm định được tính hiệu quả của nó đối với việc thực hiện mục tiêu nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận.

KẾT LUẬN

- Kết quả nghiên cứu đã lựa chọn và xây dựng được 4 giải pháp nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học TDTT trong thời gian tới, cụ thể là:

Giải pháp 1: Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể trong xây dựng, bổ sung, hoàn thiện chương trình môn học, kế hoạch tập huấn, bồi dưỡng cho giảng viên lý luận chính trị hằng năm;

Giải pháp 2: Tạo môi trường làm việc thân thiện, tạo điều kiện nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị;

Giải pháp 3: Tạo điều kiện cho giảng viên lý luận chính trị tham gia xây dựng các quy chế, quy định về đổi mới giáo dục chính trị; sinh hoạt học thuật, chuyên môn và nâng cao tư duy phản biện khoa học;

Giải pháp 4: Nâng cao nhận thức, trách nhiệm, phát huy tính tích cực, chủ động trong tự học, tự rèn luyện, trau dồi kỹ năng, nhằm nâng cao tư duy phản biện khoa học của giảng viên lý luận chính trị.

Các giải pháp đã được các chuyên gia kiểm định có tính khả thi cao khi áp dụng trong thực tiễn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Vũ Thanh Bình (2012), “Vấn đề chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị trong các trường đại học, cao đẳng ở nước ta hiện nay”, *Luận án TS Triết học*, Đại học Quốc gia Hà Nội.

2. Bộ Chính trị (2015), *Quyết định số 285-QĐ/TW ngày 25/4/2015 của Bộ Chính trị, Khóa XI về ban hành "Quy định về dân chủ trong nghiên cứu lý luận chính trị trong các cơ quan Đảng, Nhà nước"*.

3. Trường Đại học TDTT Bắc Ninh (2014), *Trường Đại học TDTT Bắc Ninh 55 năm xây dựng và phát triển*, Nxb TDTT, Hà Nội.